

Skogsbruksenheten
Planering

Mattias Forsberg
Tel 070 218 85 25

Remissvar

Promemorian Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet.
DNR KN2023/04664

Sveaskog bedriver huvudsakligen förvaltning av skogsmark och därmed förenlig verksamhet. Förvaltningen omfattar 3,9 miljoner ha statligt ägd mark, ca 14 % av Sveriges totala skogsmark.

SKS – Skogsstyrelsen
LST – Länsstyrelsen

Tolkning & avgränsning

En svårighet i beredning av remissvar har varit tolkningen av vilka typer av åtgärder som omfattas respektive inte omfattas av förslaget. Förslaget är i sig självt mycket allmängiltigt skrivet, utöver några enstaka verksamheter och undantag som specifikt identifieras.

Våra svar bygger därför på tolkningen att:

- Byggnation av skogsbilväg > 0,5 ha, anläggning av husbehovstäkt > 0,5 ha samt samtliga arbeten/byten av vägtrummor oavsett vattenföring omfattas av förslagen.
- Maskinella avverknings och föryngringsåtgärder vid, över eller genom vatten liksom större naturvårdande åtgärder som tex bränning av större arealer (20-30 ha) inte omfattas av förslagen.

Promemorian föreslår en gräns om 1 m³/sekund i medelvattenföring för när åtgärder ej längre är tillståndspliktiga, men ger ingen gräns nedåt för när en åtgärd inte skall anmälas. Av det följer att alla åtgärder, oavsett vattenföring, skall anmälas till myndighet. Ett dike som enbart har vattenföring delar av året omfattas därmed av förslaget.

Identifierade problem

Vi ser inga spår av att promemorian förhåller sig till Högsta Förvaltningsdomstolen 2016, (HFD 2016 ref 48) som slår fast att skogsbilväg som anläggs i samband med avverkning är att anse som del av pågående markanvändning.

Vi ser inga spår av att beredningen har gjort en specifik konsekvensanalys, inte ens för de typer av verksamhet som pekas ut som specifika mål i promemorian (trumbyte & anläggning av skogsbilväg).

Vi ser inga spår av att beredningen har identifierat problem av vare sig art eller omfattning vid vägbyggnation, trumbyte eller nyttjande av husbehovstäkt som motiverar en så omfattande beredning och handläggning.

Sveaskog bygger årligen ca 250 vägar (> 0,5 ha) samt byter ca 3 000 vägtrummor/år.

Baserat på rådande lagstiftning hanteras anläggande och byte av trumma enligt nedan:

- **Mindre vattendrag (under 1 m³/s)**
Om vi anser oss inte riskera påverka naturmiljön eller skada vattendraget så läggs/byts trummor utan anmälan. Risk för påverkan säkerställs genom slambegränsning (tex siltdukar) samt att arbeten utförs då vattendraget är torrlagt eller har lågt vattenflöde.
- **Något större vattendrag (under 1 m³/s)**
Finns skäl som pekar på behov av större försiktighet, exempelvis större vattendrag, Natura 2000, restaureringsprojekt eller viktiga för ett fiskevårdsområde, sker en anmälan. Undantag från ovan om åtgärd avser anläggande av större halvtrummor som spänns över vattendraget utan risk för negativ påverkan.
- **Större vattendrag (över 1 m³/s)**
Huvudsakligen söks tillstånd för dessa åtgärder, avser normalt en brobyggnation och spännvidder över 2 m. Undantag förekommer beroende på praktiska förutsättningar.

Konsekvenser av förslaget

Sveaskog har konsekvensbedömt förslaget till att medföra 3 250 ärenden per år som ska utförligt beskrivas av Sveaskog som verksamhetsutövare och handläggas av LST. Vi bedömer att framtagande av dokumentation är minst lika omfattande som handläggningen och att effektiv handläggningstid är ca 50% av årsarbetstid. För att hantera Sveaskogs vägbyggnation och trumbyten påförs en extra administrativ kostnad motsvarande ca 139 årsarbeten (100-140 Mkr). ((3250 ärenden x 20,5 timmar x 2 (LST + Sveaskog) / (40 h/vecka x 24 produktiva v / år))

Sveaskog genomför ca 10 000 avverknings- och föryngringsåtgärder årligen med maskiner i terräng. Vi bedömer att ca 50 % passerar/berör vatten i någon form. Inom tex Norrbottens län sker ca 40 % av kommande års avverknings- och föryngringsåtgärder vid eller i omedelbar närhet till Natura-2000 klassade vattendrag.

I den mån vi felbedömt förslagets omfattning så att de även berör alla eller delar av maskinella avverknings- och föryngringsåtgärder som passerar/berör vatten i någon form adderas upp till ca 213 ytterligare årsarbeten i administrativ börda.

En effektiv tillämpning

Med liggande förslag kommer en skogsbrukare huvudsakligen utsättas för att åtgärder skall handläggas av flera myndigheter, ett problem som promemorian lyfter, men inte ger någon lösning på anpassad för branschen. SKS har sektorsansvar för skogsbruk, varför en handläggning i den myndigheten hade varit en mer naturlig lösning. Skogsvårdslagen ger att en skogsbrukare såsom Sveaskog anmäler en stor mängd åtgärder till myndigheten inklusive beskrivningar av vilka förbyggande åtgärder och hänsyn som kommer tas. SKS har därutöver en hög kompetens om skogsbruk vilket LST saknar och kan därför lättare bedöma en anmälan.

Skogsbruk består av en stor mängd åtgärder som är varandra mycket lika till sin omfattning och utformning. Det kan inte anses varken meningsfullt eller god förvaltning att handlägga och fatta beslut om varje enskild åtgärd. I många fall kommer handläggningen kosta mer än själva åtgärden. Vid denna typ av högfrekvent förekommande åtgärder, som med fördel kan hanteras med normer i stället för att handlägga enskilt ärende anser vi det därför orimligt att påföra verksamhetsutövaren kostnad enligt PPP-principen.

Länsstyrelserna är idag 21 st till antalet och visar gentemot skogsbruk låg förmåga till gemensamma normer och handläggning, något som blir uppenbart för en skogsbrukare som verkar i flera län. Det får många konsekvenser, men ytterst är det att beteckna som rättsosäkert att en verksamhetsutövare inte kan förvänta sig en likformig handläggning.

Inom renskötselområdet (70 % av Sveaskogs innehav) samråder skogsbrukaren med aktuell sameby om avverkningsåtgärder. En process som SKS idag har tillsyn på. Det är allmänt känt att dessa samråd idag innehåller svåra avvägningar mellan skogsbruk och rennäring och ofta kan de dra ut på tiden. Mindre känt är kanske att dessa avverkningar också ofta är förknippade med byggande av väg, som är en väsentlig del av själva samrådet. Detta förslag riskerar att öppna upp ett moment 22 när väl skogsbrukaren och samebyn hittat samsyn om avverkning och vägåtgärd skall vägåtgärden enskilt handläggas av LST med möjlighet till att andra intressen sedan överklagar och hela samrådet måste starta om.

Förslag till lösningar

I första hand efterfrågar vi ett förtydligande i liggande förslag i form av ett undantag för skogsbilvägar och åtgärder nödvändiga för bedrivandet av skogsbruk (pågående markanvändning) i likhet med de undantag som ingår i nuvarande förslag.

Andra alternativ till lösning är att stärka SKS sektorsansvar, en enklare handläggning uppnås då om SKS fullt ut har tillsynen på skogsbruket. Vi uppfattar därutöver SKS som en mer sammanhållen myndighet med likformig handläggning.

Tillämpa motsvarande handläggning som idag råder vid åtgärder som tex berör Natura-2000 områden. Skogsbrukaren anmäler åtgärd inklusive förebyggande åtgärder till SKS. SKS bedömer åtgärd samt hänsynstagande. Enbart åtgärder som bedöms tillståndspliktiga skickas vidare till LST för handläggning.

Ta fram normer för vanligt förekommande åtgärder inom anläggning och förvaltning av skogsbilvägar och ge undantag för dessa i likhet med de som redan föreslagits i promemorian. Att begränsa anmälningskravet till trummor och valvbågar med minsta dimension på 600 mm reducerar ärendemängden med 80-90% och fokuserar på vatten med störst biologisk nytta.

Ge aktuell myndighet, vi föredrar SKS, möjlighet att meddela generella undantag för åtgärder som är ringa i omfattning och vanligt förekommande. En sådan lösning uppnår fortfarande målet om beslut och möjlighet till överklagande, men frågan handlar då om principen för undantag utan att lamslå enskilda åtgärder.